

Wrzesień, 2009 r.

INSTYTUT AFRYKAŃSKI - *KRONIKI* – NR 9/09

*Fundacja Studiów Afrykańskich – Instytut Afrykański, KRS Nr 0000313315,
Regon – 100574376, NIP 7282-709-781. Skrz. Pocz. 478, 90-950 Łódź. Bank
PKO BP 4 0/Łódź – 33 1020 3378 0000 1102 0172 9474 www.ia.org.pl*

1.. Na niecodzienną datę **09.09.09** przypada **I rocznica Instytutu Afrykańskiego**. Zarząd pod przewodnictwem prezesa Johna A. Godsona, dokonał 20.08.09 oceny dotychczasowej działalności i zarysował rozszerzony program na najbliższe 12 miesięcy. Sprzyjać temu będzie m.in. **przeniesienie siedziby** do nowego samodzielnego lokalu, przy ul. Kilińskiego 177 w Łodzi. Wymaga on jeszcze odpowiedniego umeblowania i wyposażenia w sprzęt. Mile widziana jest pomoc życzliwych sponsorów w tym względzie, zarówno w naturze jak i środkach finansowych na wskazane wyżej konto Instytutu. Tym, którzy już przyszedli z pomocą, serdecznie dziękujemy za ich bezcenne wsparcie. W swej nowej siedzibie Instytut powinien zacząć funkcjonować od 1.10.09. Bliższych informacji udzielają: J.A. Godson, godson@godson.pl, instytutafrykanski@gmail.com, Daniel Strzelecki, daniel_strzelecki@wp.pl, a także redakcja Kronik IA, wojciechjasinski@yahoo.com

2. Pambazuka News w wydaniu nr 440 z 2.07.09 poinformowały o **przyjęciu przez Amerykański Senat** 18.06.09 rezolucji potępiającej „fundamentalną niesprawiedliwość, okrucieństwo, brutalność i nieludzkość niewolnictwa oraz ustaw Jim Crow’a, sankcjonujących (aż do późnych lat 60. ub. wieku) segregację rasową w USA”. W imieniu całego społeczeństwa, Senat przeprosił Amerykanów Afrykańskiego pochodzenia za „wszystko zło popełnione przeciw nim i ich przodkom, Jednocześnie, przeprosiny zobowiązały ponownie członków Senatu do przestrzegania „zasady, że ludzie rodzą się równi i posiadają niezaprzeczone prawa do życia, wolności i dążenia do własnego szczęścia”. Rezolucja wezwała też całe społeczeństwo amerykańskie do pracy w kierunku eliminacji uprzedzeń rasowych, niesprawiedliwości i dyskryminacji”. Komentator zwraca uwagę, że nieprzypadkowo rezolucja ta zbiegła się w czasie z wezwaniem Szczytu krajów BRIC (Brazylia, Rosja, Indie, Chiny) do budowy „nowego, wielobiegunowego porządku świata”. Podkreśla także, że rezolucje Senatu są zwyczajowo działaniami zamykającymi jakiegokolwiek inne akcje, np. co do prawnego dochodzenia ewentualnych odszkodowań. Rezolucja zwiera specyficzne zastrzeżenie, że nie może być podstawą do jakichkolwiek roszczeń wobec rządu amerykańskiego. Chodzi tu raczej o zapewnienie sobie dostępu do bogactw naturalnych Afryki oraz zapobieżenie odrodzenia się drugiego Bandungu, w którym (wzorem I spotkania w 1955 r.) niezaangażowane kraje Azji, Afryki i Ameryki Łacińskiej, jak i Afro-Amerykanie wystąpili wspólnie przeciw mocarstwom kolonialnym.

Autor zastanawia się, czy senacka rezolucja nie ma przypadkiem związku z nasilającą się od 20 lat falą żądań odszkodowawczych ze strony Indii, Chin, czy Brazylii. Rząd Włoch zaapelował do muzeów amerykańskich o zwrot zrabowanych dóbr kulturalnych. Z kolei Afrykańczycy naciskają w tych sprawach w UNESCO. Działania w tym kierunku podejmowane były także jeszcze w ramach OJA, poprzedniczki UA. Sprawa znalazła swe odbicie podczas **I Światowej Konferencji Przeciw Rasizmowi (WCAR)** w Durbanie w 2001 r. oraz przeglądu jej wyników, podczas (zorganizowanego przez USA i niektóre inne kraje) spotkania Durban II, w kwietniu br. w Genewie. Ocenia się m.in., że sprawy podbojów kolonialnych będą musiały być potraktowane w innym niż dotychczas świetle, np. w podręcznikach do nauki historii.

Artykuł wspomina też o innych wielkich przeprosinach. Papieża Jana Pawła II z marca 2000 r. o błędach kościoła katolickiego w przeszłości. Rządu Belgii z kwietnia 2000 r. wobec ludności Rwandy za stanowisko zajęte w czasie ludobójstwa 1994 r. Podobnie, jeśli chodzi o zabójstwo Patrice Lumumby w 1961 r. W 2008 r. przeprosiny wobec tubylczych Aborygenów wygłosił w imieniu rządu Australii premier Kevin Rudd.

We wrześniu 2007 Zgromadzenie Ogólne NZ (niejednomyślnie) przyjęło **rezolucję o Prawach Ludów Tubylczych** (Rights of Indigenous Peoples). Stwierdza ona m.in., że ludy te mają zarówno prawa kolektywne jak i indywidualne; do własnej kultury i identyfikacji; zdrowia; zatrudnienia; języków, i in. Stawia poza prawem dyskryminację tych ludów i propaguje ich pełną i skuteczną partycypację we wszystkich dotyczących je sprawach. (www.pambazuka.org/en/category/features/57374/print)

- Z okazji obchodzonego po raz pierwszy w Łodzi (Aqua Park), **Światowego Dnia Ludności Tubylczej 9.08.**, staraniem Instytutu Afrykańskiego, odbyło się spotkanie z rdzennymi mieszkańcami Afryki i Azji, Zaprezentowana została także wystawa afrykańskich masek i rzeźb (z Galerii Chi-wara Andrzeja Zająca), masek oraz bębenków plemiennych ze Sri Lanki, a także eksponatów przywiezionych z Zambii przez XXIII Liceum Ogólnokształcące im. Ks. Prof. Józefa Tischnera. Ponad 2,5 tys. odwiedzających Aqua Park w tym dniu mogło

przekonać się o korzyściach płynących z wielokulturowości oraz możliwości poznania kultur różnych (w tym egzotycznych) krajów.

3. W miarę jak światowy kryzys tamuje napływ inwestycji¹ tak z Zachodu, ale i Chin, **kraje afrykańskie rozglądają się za alternatywnymi źródłami finansowania**. Jednym z nich są Indie. 22-24.03.09 odbyło się w New Delhi interesujące (kolejne z serii) spotkanie z udziałem delegatów z Afryki, zorganizowane przez Confederation of Indian Industry (CII) i Export Import (EXIM) Bank nt. przedsięwzięć partnerstwa hindusko-afrykańskich (Conclave on India-Africa Projekt Partnership). Zastanawiano się na nim m.in., **jakie cechy powinny charakteryzować idealnego partnera gospodarczego krajów afrykańskich** oraz, jak powinna wyglądać „mapa drogowa” współpracy Indii i Afryki. Spotkanie to z wielu względów może być interesujące także dla Polski i wytyczenia jej „mapy drogowej” w podobnej kwestii. Handel Indii z Afryką wzrósł z \$967ml w 1991 (odpowiada to obecnemu poziomowi Polski) do \$35md w 2008, a za 5 lat ma osiągnąć ca \$100ml. W podobnym terminie, Indie zamierzają też podwoić linie kredytowe do \$5,4md. Przeznaczają też ca \$500ml na różne projekty z budżetu „Aid to Africa”. Zamierzają inwestować w sektorach: rolnictwa (przetwórstwa), kopalnictwa, ICT, ropociągów, chemikaliów, produkcji i przesyłu energii, infrastrukturze. Dostarczaniu najwyższej klasy technologii (state of the art.) z tzw. grupy 3xA: appropriate, adaptable, affordable. (www.pambazuka.org/en/cataegory/feature/58068/print)

4. Warto podkreślić, że podczas **Lekkoatletycznych Mistrzostwach Świata** w Berlinie, Polskę (8 medali) wyprzedziła między innymi Kenia, zdobywając łącznie 11 medali: 4 złote, 5 srebrnych i 2 brązowe. Wydaje się, że sport mógłby z czasem stać się wdzięczną dziedziną współpracy z partnerami afrykańskimi.

5. Wybrane publikacje nt. Afryki:

- Z datą 2.07.09 ukazał się kolejny numer periodyku ONZ „AfricaRenewal” (Vol.23 No.2) – www.un.org/AfricaRenewal Zawiera interesujące artykuły nt. skutków kryzysu i im przeciwdziałaniu w Afryce.
- „Economic Development In Africa 2009: Stgrenchening regional economic integration for Africa’ Development” – unctadpress@unctad.org – W kontekście obecnego kryzysu, Raport argumentuje, że regionalna integracja jest niezbędna dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju kontynentu. Obecnie (2007) jedynie 9% handlu i 13% zagranicznych inwestycji bezpośrednich (FDI) przypada na obroty między krajami afrykańskimi. Podobne dane dla Ameryki Łacińskiej w zakresie handlu kształtują się na poziomie 18,5%, a FDI dla krajów ASEAN, to 30%. By zacieśnić regionalną integrację kraje afrykańskie muszą rozbudować fizyczną infrastrukturę w postaci dróg (\$32md inwestycji da przyrost obrotów rządu \$250md w ciągu 15 lat), kolei, telekomunikacji i regionalnych linii lotniczych. Biorąc pod uwagę wysoki koszt podobnych przedsięwzięć niezbędne jest planowanie ponadnarodowe i gromadzenie zasobów na regionalne projekty priorytetowe. Jest też szansa dla inwestycji z zewnątrz.
- Wangari Maathai - „The Challenge for Africa: a New Vision for an Emerging Continent”, Pantheon, 2009. Ta nowa książka znanej kenijskiej Noblistki (2004) jest „podróżą” odkrywającą na nowo bogactwa Afryki: jej ludzi i kultury, florę i faunę, jak też wyzwiań odpowiedzialnego rządu (www.pamabazuka.org/en/category/books/56413/print) Recenzja i interesujący wywiad z autorką nt. problemów i perspektyw rozwoju Afryki patrz: www.amazon.com/exec/obidos/tg/detail/-/0307377407/ref

6. Z międzynarodowego kalendarza:

- 25.06.09, ONZ, Nowy Jork. Recovering from Global Crisis: Towards an Action Plan for Africaand the Least Developed Countries. In coop. with UN University. www.onyunu.edu/contact
- 13-17.07.09 – Addis Abeba. 1st Africa-South America, Conference of Energy Ministers . www.afroca-union.org
- 17-18.09.09 – Szczyt Gospodarek Wschodzących Rynków - Londyn. Zalicza się do nich m.in.: Brazylię, Chiny, Indie, Malezję, Rosję, Płd. Koreę. www.emergingmarketssummit.com
- 22.09.09 – Nowy Jork. UN High-Level Event. On Climate Change. www.un.org/en/events
- 24-25.09.09 – Pittsburg. G-20 Summit of World Leaders. www.g20.org
- 29.09.-1.10.09 – Washington. 7th Biennial US-Africa Business Summit. www.africacncl.org
- 64 sesja ZO NZ, wrzesień-grudzień 09. Pkt. 64 tymczasowej agendy. Dyskusja nt. Afryki. www.un.org

Redakcja Kronik IA - wojciechjasinski@yahoo.com; instytutafrykanski@gmail.com

¹ Wg Institute of International Finance napływ netto kapitałów do wschodzących gospodarek zmniejszył się z \$929md w 2007, do \$466md w 2008 i \$165md w 2009 r.